

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ФІНАНСОВИХ РОЗРАХУНКІВ У МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ: ВІД БЛОКЧЕЙНУ ДО ХМАРНОЇ АНАЛІТИКИ

Сучасна система міжнародних економічних відносин переживає етап глибокої технологічної трансформації, де ключовим драйвером виступає цифровізація транскордонних фінансових потоків. Традиційні інструменти міжнародної торгівлі, такі як банківські акредитиви чи класичні міжнародні перекази (через систему SWIFT), поступово демонструють свою обмеженість через високу транзакційну вартість, тривалість обробки платежів та вразливість до макроекономічних і геополітичних шоків [1]. На зміну їм приходять інноваційні фінансово-технологічні моделі, що базуються на технологіях розподіленого реєстру (блокчейн) та розширеній хмарній аналітиці, які докорінно змінюють архітектуру глобальних ланцюгів постачання та взаєморозрахунків.

Впровадження блокчейн-технологій та смарт-контрактів у зовнішньоекономічну діяльність дозволяє автоматизувати виконання фінансових зобов'язань між контрагентами з різних юрисдикцій без залучення традиційних банків-посередників. Це суттєво мінімізує валютні та транзакційні ризики, а також забезпечує абсолютну незмінність і прозорість кожної операції для всіх учасників торгової угоди. Використання забезпечених стейблкоїнів та концепцій цифрових валют центральних банків (CBDC) створює нові канали ліквідності, які дозволяють здійснювати миттєві транскордонні платежі в режимі 24/7, багаторазово прискорюючи обіговість капіталу в міжнародній торгівлі [2].

Паралельно з децентралізацією розрахунків відбувається масштабна міграція корпоративних фінансових даних до хмарних середовищ. Хмарна аналітика (Cloud Analytics) у поєднанні з алгоритмами машинного навчання надає транснаціональним компаніям та експортоорієнтованому бізнесу можливість здійснювати глибинний моніторинг міжнародних грошових потоків у режимі реального часу [3]. Такі платформи здатні предиктивно аналізувати курсові коливання, автоматично оптимізувати конвертацію валют та формувати міжнародну звітність без затримок. Крім того, інтеграція хмарних фінансових рішень з митними, податковими та логістичними базами даних створює єдину безшовну цифрову екосистему, де фізичний рух товарів через кордони повністю синхронізовано з рухом фінансових активів [4].

Проте повноцінна реалізація потенціалу цифрових фінансових інструментів потребує подолання суттєвих регуляторних бар'єрів.

Глобальний характер блокчейн-мереж та транскордонних хмарних обчислень часто стикається з фрагментованістю національних законодавств. Ключовим кроком до вирішення цієї проблеми є гармонізація нормативно-правової бази на основі міжнародних стандартів, зокрема імплементація Типового закону ЮНСІТРАЛ про електронні оборотні документи (MLETR). Визнання юридичної сили цифрових коносаментів, векселів та електронних гарантій на міждержавному рівні дозволить остаточно відмовитися від паперового документообігу, інтегрувавши смарт-контракти в офіційну правову площину міжнародної торгівлі [5].

Отже, синергія блокчейну, штучного інтелекту та хмарної аналітики формує нову парадигму міжнародної економічної діяльності. Для вітчизняних підприємств інтеграція в цей глобальний цифровий фінансовий простір є критично важливою умовою виходу на нові ринки. Застосування інноваційних розрахункових платформ дозволить підвищити конкурентоспроможність експортерів, оптимізувати транзакційні витрати та прискорити структурну адаптацію економіки до єдиного цифрового ринку Європейського Союзу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Bank for International Settlements. Cross-border payments: a vision for the future and the role of digital innovation. Basel : BIS, 2023. URL: <https://www.bis.org/publ/othp37.pdf>.
2. Chen L., Wang H. Cloud Analytics and Big Data in Global Financial Markets. Cham: *Springer International Publishing*, 2023.
3. Ganne E. Can Blockchain Revolutionize International Trade?. *World Trade Organization Economic Research*. 2024. Vol. 15, no. 2. P. 45–62.
4. UNCITRAL Model Law on Electronic Transferable Records. URL: https://uncitral.un.org/en/texts/ecommerce/modellaw/electronic_transferable_records.
5. World Economic Forum. TradeTech: A New Age for Trade and Supply Chain Finance. Geneva : WEF, 2024. URL: <https://www.weforum.org/reports/tradetech-a-new-age-for-trade-and-supply-chain-finance/>